AANPAK NOORD

2026 - 2030

Aanpak Noord in het kort

- **Wat?** Langetermijnprogramma van 25 jaar, gestart in 2022, om ongelijkheid in Noord aan te pakken.
- **Waarom?** Ongelijke ontwikkeling binnen de stad en stadsdeel.
- **Doel:** Inclusief, leefbaar en kansrijk Noord voor iedereen.
- **Samenwerking:** Gemeente, bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.
- **Financiering:** Coalitiemiddelen 2022–2026 + Regio Deal ZaanIJ + andere fondsen. Voor 2026-2030 is 92 miljoen nodig (middelen vanuit de gemeente en waar mogelijk alternatieve financieringsbronnen zoals Europese-, Rijks- en Provinciale middelen).
- **Extra aandacht 12 focusbuurten:** buurten met achterstand op wonen, inkomen en leefomgeving.
- **Thema's:** Jeugd - Sociale buurten - Wonen - Openbare ruimte - Groen - Buurteconomie - Veiligheid - Bewonersbetrokkenheid

Maart 2021
Manifest RAN

2024 Aanpak Noord vastgesteld door college van B&W

2022 Coalitieakkoord: Er komt een Aanpak Noord

2021 Oprichting RAN

Hoofddoelen Aanpak Noord

Bouwen aan vertrouwen
Een meer gelijkwaardige samenwerking tussen gemeente,
bewoners en ondernemers.

Prettige en veilige leefomgeving
Veilige woningen en sociale buurten, sterke stadsnatuur en een bloeiende buurteconomie.

Kansengelijkheid jeugd
Door beter onderwijs, ondersteuning,
gezonde leefstijl en een veilige thuissituatie.

Een andere manier van werken

Samen met de buurt, niet over de buurt
Bewoners en ondernemers zijn mede-eigenaar van problemen én oplossingen.

Doen én leren tegelijk
Niet eerst alles uitdenken,
maar beginnen waar de urgentie het grootst is.

Langetermijn én direct resultaat
Een gezamenlijk plan voor 25 jaar,
maar ook meteen gestart in 12 buurten.

Elke buurt een eigen aanpak
Geen blauwdruk, maar maatwerk.
Elke buurt kiest haar eigen vorm van samenwerking.

Gewenste middelen Aanpak Noord 2026 - 2030

- **Noord is geen NPLV gebied:** Noord is niet zoals Zuidoost en Nieuw-West een gebied wat onder het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) valt.
- **Verschil loopt steeds verder op**: hierdoor kan Noord, ondanks vergelijkbare problematiek, niet of in veel mindere mate, een beroep doen op rijksregelingen en bijbehorende cofinanciering van de gemeente Amsterdam en loopt het verschil tussen Noord en de NPLV-gebieden steeds verder op (zie rechter tabel).
- **Gevolg:** Ongelijke ontwikkeling binnen de stad en stadsdeel.
- **Collegeopdracht:** Tijdens de begrotingsretraite 2025 heeft het college de opdracht gegeven om inzichtelijk te maken welke middelen er de komende 4 jaar nodig zijn om Aanpak Noord te kunnen voortzetten om aan de langjarige opgaven te werken
- **Gewenste middelen:** Voor 2026-2030 is 92 miljoen nodig (dit kunnen gemeente of andere middelen zijn)

Zuidoost en Nieuw-West zijn focusgebieden binnen het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. Hierdoor komen de stadsdelen in aanmerking voor aanzienlijke Rijksmiddelen vanuit verschillende ministeries. Dit geldt niet voor Noord. Een overzicht van de belangrijkste gelstromen per gebied staat in tabel 1.

Bedragen x mln		Totaal	Zuidoost	Nieuw-West	Noord
Coalitiemiddelen 2022 - 2026	Amsterdams Akkoord '22-26	€ 60	€ 17	€ 23	€ 20
Incidentele middelen 2024 - 2025	Begroting 2024	€ 21	€ 7	€ 7	€ 7
Gemeentelijke middelen 2025 - 2029	Isolatieoffensief 2026 - 2029	€ 13,5	€ -	€ -	€ 14
(toegekend VJN '25)	Veiligheid Aanpak Noord 2025 - 2028	€ 9	€ -	€ -	€ 9
	Totaal	€ 22,3	€ 0	€ 0	€ 22
Rijksmiddelen 2022 - 2032	Woningbouwimpuls	€ 10	€ -	€ -	€ 10
	Preventie met Gezag	€ 3	€ -	€ -	€ 3
	School en omgeving	€ 20	€ 5	€ 11	€ 4
	Regio Deals	€ 30	€ 20	€ -	€ 10
	Totaal	€ 63	€ 25	€ 11	€ 27
NPLV Rijksmiddelen 2022 - 2032	Volkshuisvestingsfonds	€ 96	€ 41	€ 55	€ -
	Woningbouwimpuls	€ 18	€ 9	€ 9	€ -
	Energiefixers	€ 6	€ 2	€ 4	€ -
	Preventie met Gezag	€ 42	€ 21	€ 21	€ -
	Kansrijke Wijk 1e tranche ('23-'25)	€ 80	€ 29	€ 52	€ -
	Kansrijke Wijk 2e tranche ('26-'28)	€ 62	€ 19	€ 43	€ -
	NPLV-middelen '29-'35 (landelijk coalitieakkoord '26)	PM	PM	PM	PM
	Woontop	€ 185	€ 105	€ 80	€ -
	Totaal	€ 490	€ 226	€ 264	€ 0
Europese subsidie 2024 - 2027	Subsidie European Urban Initiative	€ 5	€ -	€ -	€ 5
	Gender equality ESF+	€ 1	€ -	€ -	€ 1
	Totaal	€ 6	€ -	€ -	€ 6
Totaal		€ 662	€ 275	€ 305	€ 82

Tabel 1 Overzicht belangrijkste extra geldstromen Nieuw-West, Noord, Zuidoost

Hoe staat Noord ervoor?

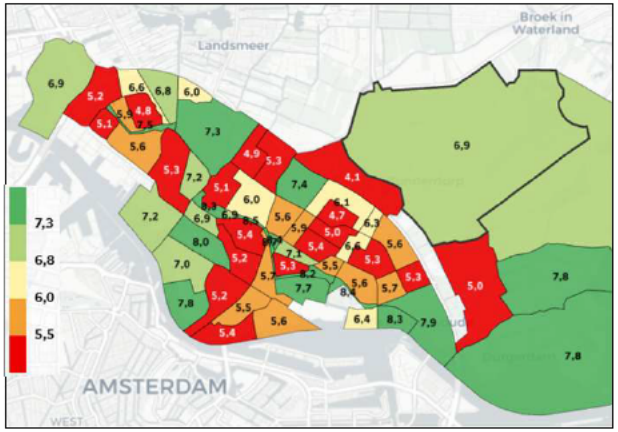

Sociaaleconomische status
Amsterdam = gemiddeld SES 6,4

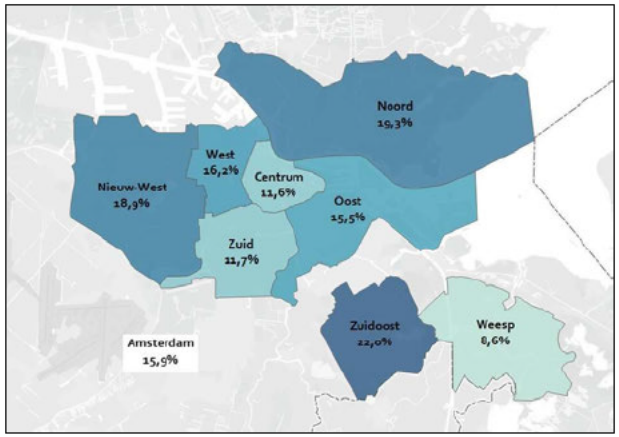

Aandeel minimahuishoudens
130% van het wettelijk minimum loon en weinig vermogen

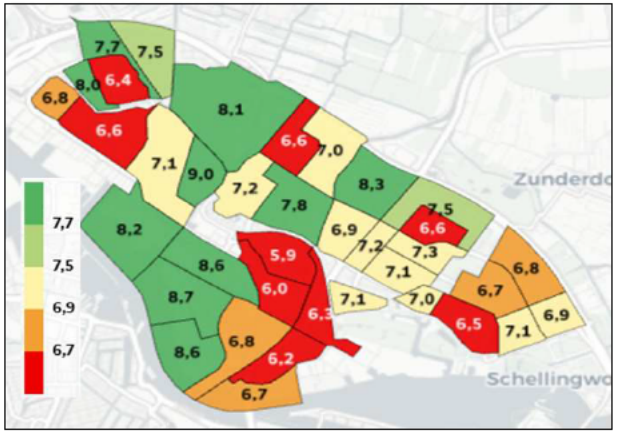

Oordeel onderhoud staat woning
Amsterdam = gemiddeld 7,2

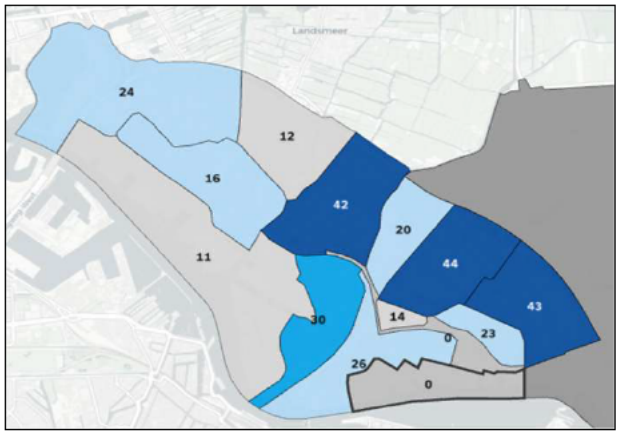

Indicatie voor- en vroegschoolse educatie
%kinderen 30 tot en met 47 maanden
Stedelijk gemiddelde = 23%

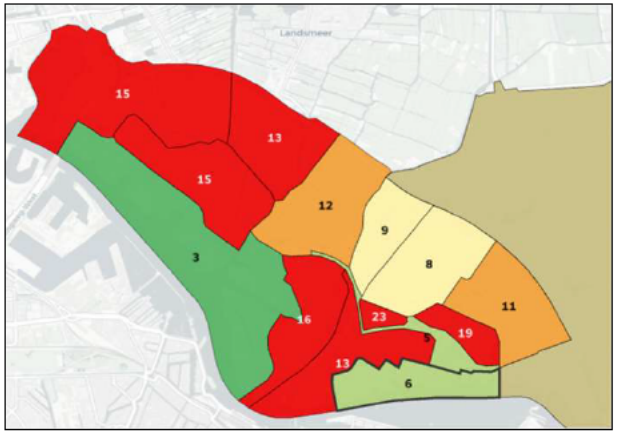

Schoolverlaters 18-22 jaar zonder startkwalificatie (%)
Stedelijk gemiddelde = 9%

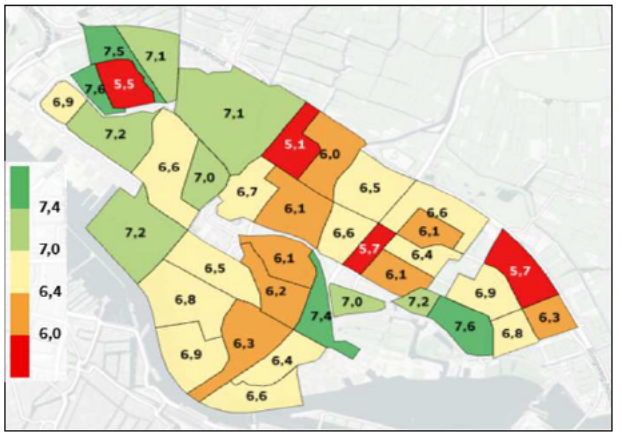

Overlast van criminaliteit in de buurt
1 = ernstige overlast, 10 = geen overlast
Stedelijk gemiddelde = 6,7

Een greep uit de successen Aanpak Noord 2022 - 2026

Een succesvolle samenwerking heeft geleid tot meer onderling vertrouwen met Red Amsterdam Noord, een samenwerkingsverband van bestaande bewonersgroepen die zich inzetten voor een leefbaar, groen en sociaal Noord.

Door het aanjagen en faciliteren van buurtsamenwerkingen is er vertrouwen opgebouwd met bewoners. Zij ervaren meer zeggenschap en voelen zich onderdeel van de oplossing. In de Molenwijk zijn hierdoor diverse gezondheidsinitiatieven ontstaan, waarmee ook meer geïsoleerde bewoners worden bereikt.

Op verzoek van bewoners zijn pleinen en speeltuinen opgeknapt met extra aandacht voor inclusieve speeltuinen die voor alle kinderen toegankelijk zijn.

De extra inzet van kinderwerkers, jongerenwerkers en straatcoaches, zichtbaar op straat, heeft geleid tot sterkere sociaal-pedagogische wijken waar kinderen zich veiliger kunnen ontwikkelen.

In Noord zijn vijf ecologische onderzoeken uitgevoerd in samenwerking met bewonersgroepen, waarmee alle grote groengebieden zijn gedekt. De aanbevelingen vormen een basis voor ecologische maatregelen en gemeentelijke ontwikkelingen.

Aanpak Noord heeft bijgedragen aan de ondersteuning van buurthuis en wijkwerkcoöperatie De Bol. Deze wijkwerkcoöperatie biedt buurtbewoners kansen op ondernemerschap, betaald werk en meer betrokkenheid in de wijk.

Groei van 2 naar 10 ondernemersverenigingen. Een groot netwerk van sociaal ondernemers is ontstaan samengebracht in Noordse Ondernemers aan Zet met 165 leden.

Leerlingen ontwikkelden tijdens de Design Thinking-leergang van ROC Noord ideeën voor oplossingen voor de voortdurende tijdelijkheid en omleidingen in de openbare ruimte.

In 2023 is een vrouwen- en meidencentrum opgericht door en voor vrouwen- en meidenorganisaties uit Noord. Verschillende informele vrouwenorganisaties hebben daarbij coöperatie Vrouw aan het IJ opgericht, met als doel vrouwen kansen te bieden op ondernemerschap in de buurt.

In De Banne is ‘Alle kinderkamers schimmelvrij’ gestart. Een actie-onderzoeksgroep brengt de thuissituatie van gezinnen in kaart – van vocht- en schimmelmetingen tot medische informatie van kinderen – en werkt samen met een brede coalitie.

Stimuleren van maatschappelijke en culturele initiatieven met bewoners van kunst en cultuurinstellingen, zoals Theaterstraat, Museum Amsterdam Noord, Muziekstraat en Parels voor de Zwijnen.

Wegwerken van taalachterstanden en stimuleren van cultuureducatie en talentontwikkeling door samen te werken met lokale culturele partijen.

Betrekken van jongeren bij democratische processen met een leertraject gedurende de verkiezingsperiode.

Koers Aanpak Noord 2026 – 2030

Bouwen aan vertrouwen: Werken aan betere relaties tussen bewoners, ondernemers en de overheid met langdurige financiering voor de opgaven.

Voortzetten en uitbreiden van de aanpak: Behouden en versterken van samenwerkingsverbanden in buurten met bewoners, ondernemers, formele en informele partijen.

Doorbraken in beleid en samenwerking: Bestuurlijke en ambtelijke ontkokering van beleidsterreinen en integrale aanpak met bewoners, ondernemers en andere partners.

Versterken van lokale sociale en culturele initiatieven: Bijdrage aan het versterken van de kracht van Noord.

Versterken van de positie van bewoners in Noord: Bewoners meer betrekken bij het verbeteren van hun leefomgeving en bij het bieden van kansen voor de jeugd. Gebieden ontwikkelen in aansluiting op het bestaande Noord.

Aanpakken van achterstanden: Investeren in woningonderhoud, cultuurvoorzieningen, gezondheid, openbare ruimte, onderwijs, buurteconomie en werkgelegenheid.

Aanpak Noord 2026 – 2030

Totaal 92 miljoen nodig

Kansrijke sociale buurten

€ 8.640.000

- Buurtsamenwerkingen als vehikel voor verandering
- Noordse aanpak Werk & Bestaanszekerheid Sociaaleconomische positie van meiden en vrouwen versterken
- Doorontwikkeling publiek-collectieve samenwerking en versterken bewonersinitiatieven
- Ondersteuning maatschappelijke-, culturele- en gezondheidsinitiatieven + ontmoetingsruimtes

Stadsnatuur en groen

€ 8.100.000

- Behouden en beschermen van groen
- Versterken van hoofdgroenstructuren
- Uitbreiden van ecologisch beheer in Noord
- Ontwikkeling van nieuwe parken
- Klimaatadaptatie
- Verbeteren van de waterkwaliteit in Noord

Openbare ruimte

€ 10.600.000

- Kwaliteit en beheer verbeteren
- Straten en pleinen aanpakken op basis van bewonerswensen
- Ondersteunen bewoners- en ondernemersinitiatieven op afval
- Innovatie in aanpak van overlast door werkzaamheden

Kansen voor jeugd

€ 13.280.000

Kinderen 0-4 jaar

- Aanpak ontwikkelachterstanden

Kinderen 4-12 jaar

- Versterken ouderbetrokkenheid en talentontwikkeling

Kinderen 12+ jaar

- Uitbreiding jongerenactiviteiten, cultuureducatie en voorzieningen

Jongeren 16+ jaar

- Structurele jongerenparticipatie in wijkontwikkeling
- Investering in aanvullende jongerenactiviteiten
- Ondersteuning bij woningnood en het tegengaan van onderwijsuitval
- MBO koppeling arbeidsmarkt

Bewonersbetrokkenheid

€ 4.400.000

- Verbinden van ‘oude’ en ‘nieuwe’ bewoners.
- Versterken van bewonersorganisaties & ondernemersnetwerken
- Stimuleren van buurtsamenwerkingen en co-creatie
- Opbouwen van vertrouwen en delen van inspirerende verhalen
- Investeren in communicatie, leren en ontwikkelen

Wonen

€ 30.700.000

- Terugdringen achterstanden woningkwaliteit
- Aanpakken schimmelwoningen met focus op gezondheid kinderen
- Participatie in gebiedsontwikkeling
- Sociaal renoveren
- Doorstroom en voorrangregelingen

Buurteconomie

€ 4.732.000

- Verankering stedelijke strategie Community Wealth Building
- Doorontwikkeling 'Noordse Ondernemers aan Zet'
- Versterken organisatiegraad ondernemers en verbeteren winkelpleinen
- Versterken vrouwelijk ondernemerschap
- Innovatieve oplossingen ruimte ondernemers
- Verankering actieplan Ruimte voor Bedrijvigheid

Veiligheid

€ 11.400.000

Stevige basis gericht op preventie

Weerbare buurten

- Huiselijk geweld & kindermishandeling
- Onbegrepen & onveilig gedrag
- Online jeugdcriminaliteit
- Aanbod 23+ doelgroep